

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท ครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะต่างๆ ดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท
2. เพื่อสร้างรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ช่วง ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยคือ

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูและผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสบการณ์และมีความรู้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 7 คน โดยการสนทนากลุ่ม (FGD) เป็นผู้วิเคราะห์ปัญหาตามที่ศึกษาในช่วงที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน หันคารายกูร์รังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท ซึ่งประกอบด้วย การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 6 ข้อ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านคัดกรองนักเรียน จำนวน 4 ข้อ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน จำนวน 12 ข้อ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จำนวน 7 ข้อ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ จำนวน 6 ข้อ รวมทั้งหมด 35 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

ช่วงที่ 2 นำประเด็นมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอข้อเสนอนี้และแนวทางแก้ไขในการจัดสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ ด้านละ 3 ข้อ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขและนำไปใช้ในการสังเคราะห์เป็นรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหันคารายกูร์รังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบรอก ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ช่วงที่ 1 การวิจัยเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหันคารายกูร์รังษฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้มีทั้งสิ้น 261 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครอง อายุตั้งแต่ 41 – 50 ปี การศึกษาระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี สถานภาพ เป็นผู้ปกครอง และอาชีพเกษตรกร

ตอนที่ 2 การวิจัยเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหันคารายบุรีรังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน มีปัญหาสูงสุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมนักเรียนมีปัญหาต่ำที่สุด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การดูแลนักเรียนมีปัญหาเรื่องของการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนจากผลการประเมินและทดสอบต่างๆ สัมภาษณ์ที่ได้มาตรฐานและการพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมีปัญหาต่ำที่สุด

2. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่าการดูแลนักเรียนมีปัญหาเรื่องของการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ห้องเรียนและโรงเรียนเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือมีเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจนและมีการคัดกรองนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มปกติ/กลุ่มมีปัญหามีปัญหาต่ำที่สุด

3. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การดูแลนักเรียนมีปัญหาเรื่องของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือการจัดกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยจัดกิจกรรมอบรมประจำสัปดาห์และมีปฏิทินการอบรมประจำสัปดาห์ที่ชัดเจนมีปัญหาต่ำที่สุด

4. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การดูแลนักเรียนมีปัญหาเรื่องของการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้าหรือเรียนอ่อนอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและการป้องกันและแก้ไขปัญหาล้วนๆของนักเรียน โดยการให้มีครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น มีปัญหาต่ำที่สุด

5. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การดูแลนักเรียนมีปัญหาเรื่องของการประสานงานและบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รองลงมาคือการประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและครูที่รับต่อมีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบมีปัญหาต่ำที่สุด

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎร์รังสฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท

2.1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการจัดกลุ่มสนทนา ต่อปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและได้จัดอันดับความสำคัญของปัญหาที่มีปัญหา 3 อันดับแรกดังนี้

2.1.1 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เมื่อพิจารณารายละเอียดมีปัญหาคือการศึกษาข้อมูลนักเรียนจากบันทึกชื่อโรงเรียนของเพื่อน/ครู/เครือข่ายในการให้ข้อมูล การศึกษาข้อมูลนักเรียนและการศึกษาข้อมูลนักเรียนจากผลการประเมินและทดสอบต่างๆ สัมภาษณ์ที่ได้มาตรฐาน

2.1.2 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน เมื่อพิจารณารายละเอียดมีปัญหาคือการจัดงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ห้องเรียน และโรงเรียนเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจนและการสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล/เป็นห้องเรียน ที่เป็นมาตรฐานชัดเจน

2.1.3 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนเมื่อพิจารณารายละเอียดมีปัญหาคือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยจัด กิจกรรมอบรมประจำสัปดาห์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษที่หลากหลาย

2.1.4 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเมื่อพิจารณารายละเอียดมีปัญหาคือการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้าหรือเรียนอ่อนอย่างต่อเนื่อง การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและการจัดทำมาตรการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน

2.1.5 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อเมื่อพิจารณารายละเอียดมีปัญหาคือ การประสานงานและบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและการติดตามการช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

2.2 การสังเคราะห์รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎร์รังสฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท

จากการวิเคราะห์การสร้างรูปแบบจากปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎร์รังสฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาทแล้วนำมาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 7 คน เพื่อขอข้อเสนอแนะ วิธีการแก้ไขมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ข้อเสนอแนะ วิธีการแก้ไขปัญหาการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีรายละเอียด

ดังนี้

การให้ข้อมูล

1) การศึกษาข้อมูลนักเรียนจากบันทึกข้อร้องเรียนของเพื่อน/ครู/เครือข่ายใน

- (1) จัดทำบันทึกข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน
- (2) จัดทำแบบสัมภาษณ์
- (3) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- (4) จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานในการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
- (5) จัดเกณฑ์อัตราส่วนในการดูแลนักเรียน เช่น 1 : 25 คน

2) การศึกษาข้อมูลนักเรียน

- (1) ทำแบบสอบถาม แบบสังเกตเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล
- (2) จัดทำตารางนัดหมายนักเรียน

3) การศึกษาข้อมูลนักเรียนจากการประเมินและทดสอบต่างๆ สัมภาษณ์ที่ได้

มาตรฐาน

- (1) จัดทำแบบประเมิน สัมภาษณ์ที่ได้มาตรฐานจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น

เพื่อน ผู้ปกครอง ชุมชน

2.2.2 ข้อเสนอแนะ วิธีการแก้ไขปัญหาการคัดกรอง มีรายละเอียดดังนี้

1) การรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ห้องเรียนและโรงเรียน

- (1) จัดทำแบบคัดกรองโดยครูและผู้ปกครอง
- (2) จัดทำคู่มือ เผยแพร่คู่มือเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ครูและ

ผู้ปกครอง

(3) แยกประเภทนักเรียนกลุ่มปกติ/กลุ่มเสี่ยง

(4) จัดทำรายงานผลการคัดกรองให้เป็นปัจจุบัน

2) เกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน

- (1) จัดหาเอกสารที่เป็นคู่มือหรือเกณฑ์ให้เป็นระบบ
- (2) สร้างเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน
- (3) จัดประชุมครู เพื่อกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนรายบุคคล/ราย

ห้อง

3) แบบสรุปลงผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล/เป็นห้องเรียนที่เป็นมาตรฐานชัดเจน

(1) จัดทำแบบคัดกรอง

(2) จัดทำแบบสรุปลงผลการคัดกรองนักเรียนแยกเป็นกลุ่มปกติ/กลุ่มเสี่ยง

2.2.3 ข้อเสนอแนะ วิธีการแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย

(1) จัดกิจกรรมที่นักเรียนสามารถเลือกได้ตามความถนัด

(2) สรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

(3) จัดกิจกรรมเฉพาะกลุ่ม เช่น กิจกรรมส่งเสริมกลุ่มปกติ/กลุ่มเสี่ยง

(4) จัดทำโครงการพิเศษต่างๆ

(5) จัดชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

2) การจัดกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดย

จัดกิจกรรมอบรมประจำสัปดาห์

(1) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ชัดเจน

(2) จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรมแต่ละสัปดาห์

(3) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมประจำสัปดาห์

(4) จัดกิจกรรมทุกวันสิ้นสัปดาห์

(5) จัดกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อสะดวกในการดูแลนักเรียน

(6) จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ

3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษที่หลากหลาย

(1) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมงานวิชาการ งานฝีมือ ดนตรี กีฬา ฯลฯ

(2) จัดกิจกรรมตามความถนัดและ ความสามารถของนักเรียน

(3) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาที่ครอบคลุม กีฬา ศิลปะ ดนตรี

(4) โครงการแข่งขันคนเก่งให้ครอบคลุมทั้ง 8 สาระ

2.2.4 ข้อเสนอแนะ วิธีการแก้ไขปัญหาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีรายละเอียดดังนี้

1) การจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้าหรือเรียนอ่อน
อย่างต่อเนื่อง

- (1) จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปรึกษาแก้ปัญหา
- (2) จัดทำแบบสอนซ่อมเสริม
- (3) จัดทำบันทึกผลการสอนซ่อมเสริม
- (4) จัดการเรียนการสอนแบบโครงการ ให้ครอบคลุมทั้ง 8 สาระ
- (5) จัดตั้งชมรมที่ช่วยน้อง
- (6) จัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2) การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดกิจกรรม สำหรับการป้องกันและการ
ช่วยเหลือแก้ไขปัญห

- (1) จัดทำบันทึกการติดต่อกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม
- (2) จัดแบ่งงานออกเป็นช่วงชั้นเพื่อสะดวกในการประสานงานและการ

แก้ไขปัญห

- (3) จัดประชุมครูที่เกี่ยวข้องเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

3) มาตรฐานการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน

- (1) จัดทำมาตรฐานการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน
- (2) แต่งตั้งกรรมการ และให้ความรู้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ

นักเรียน

- (3) จัดประชุมครูเพื่อวางแผนวางมาตรการช่วยเหลือนักเรียน

2.2.5 ข้อเสนอแนะ วิธีการแก้ไขปัญหาด้านการส่งต่อ มีรายละเอียดดังนี้

1) การประสานงานและบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่าง
เป็นระบบและต่อเนื่อง

- (1) จัดทำบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก
- (2) ติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอกอย่างเป็นระยะๆ
- (3) จัดให้ฝ่ายแนะแนวเป็นประสานงาน โดยเฉพาะ
- (4) จัดทำตารางหน่วยงานที่ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนในเรื่องการ

ช่วยเหลือนักเรียน

2) การประสานงานและบันทึกการส่งต่อไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

- (1) จัดทำบันทึกการส่งต่อทุกครั้งอย่างเป็นปัจจุบัน
  - (2) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านการติดตามดูแลนักเรียน
- 3) การติดตามการช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ
- (1) จัดทำบันทึกการติดตามงาน
  - (2) แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามงาน
  - (3) จัดประชุมอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ทราบการดำเนินงานเป็น

ระยะๆ

- (4) จัดทำตารางนัดหมายกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 การวิจัยเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังสฤษฎ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชชนาต มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

จากการศึกษาปัญหาพบว่ายังขาดศึกษาข้อมูลนักเรียนจากบันทึกข้อร้องเรียนของเพื่อน/ครู/เครือข่ายในการให้ข้อมูล ขาดการศึกษาข้อมูลนักเรียนจากผลการประเมินและทดสอบต่างๆ สัมภาษณ์ที่ได้มาตรฐาน ขาดการศึกษาข้อมูลนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา ศรีวิสุทธิ (2547) พบว่าไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการให้ข้อมูล ไม่มีเวลาศึกษาข้อมูล เครื่องมือหรือวิธีการรู้จักนักเรียนไม่ชัดเจน ขาดความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือหรือวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการให้ข้อมูล และไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากครูที่ปรึกษาเดิมและครูผู้สอนวิชาต่างๆ ในการให้ข้อมูล ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ครูส่วนใหญ่มีงานสอนที่ต้องรับผิดชอบมาก จำนวนนักเรียนมากเกินไปทำให้การดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง และการให้ข้อมูลของผู้ปกครองและนักเรียนและครูอาจจะเกิดจากการที่ยังไม่ไว้วางใจกัน ดังนั้นในการแก้ปัญหาควรที่จะมีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนและคณะครู ควรมีการจัดประชุมเพื่อให้ทราบปัญหาเพื่อหาทางแก้ไข วางมาตรการ ตั้งเกณฑ์ในการแก้ปัญหาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และควรมีเจ้าหน้าที่ประสานงานอย่างต่อเนื่อง

2. ปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน

จากการศึกษาปัญหาพบว่า เกณฑ์การคัดกรองนักเรียนไม่ชัดเจน แบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล/ห้องเรียนยังไม่ได้มาตรฐาน รายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล/ห้องเรียนและโรงเรียนไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา สินที (2547) พบว่า ไม่มีเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล ขาดความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน เกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและแบบรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไม่ชัดเจน อาจเป็นเพราะว่า การสร้างเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนมีหลากหลายทำให้ไม่มีเวลาในการศึกษาและการขยายความของมาตรฐานในการคัดกรองไม่ละเอียดดังนั้นในการแก้ไขปัญหาควรที่จะมีการตั้งเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนโดยใช้การมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การรายงานและสรุปแบบคัดกรองควรมีแบบรายงาน โดยเฉพาะและบันทึกเป็นปัจจุบันเพื่อสะดวกในการติดตามช่วยเหลือนักเรียน

3. ปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน

จากการศึกษาปัญหาพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่หลากหลาย การจัดกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยจัดกิจกรรมอบรมประจำสัปดาห์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษยังไม่หลากหลาย การคัดกรองนักเรียนไม่ชัดเจน แบบสรุปผลการคัดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา สินที (2547) พบว่า ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ไม่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการระดับชั้น ขาดความรู้และทักษะในการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน ขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และกิจกรรมหอพัก ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากนักเรียน ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าครูยังขาดทักษะต่างๆ ควรที่จะจัดประชุมชี้แจงถึงวิธีการและแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมประกอบกับการจัดทำคู่มือครูและเอกสารแจกครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องและควรมีคู่มือเพื่อสะดวกในการศึกษาข้อมูล

4. ปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาปัญหาพบว่า การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้าหรือเรียนอ่อนอย่างต่อเนื่องยังมีน้อยอยู่มาก การประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหา และการจัดทำมาตรการยังไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา สินที (2547) พบว่า จำนวนนักเรียนมากทำให้ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนไม่ทั่วถึง ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา ขาดความรู้และทักษะในการให้การปรึกษา ขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมการป้องกันและ

แก้ไขปัญหาคาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขาดความเข้าใจธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า งานการสอนของครูมีมาก จำนวนเด็กมากเกินไปทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง ขาดคู่มือจัดกิจกรรม แนวทางแก้ไขควรจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดค้านผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดค้านปฏิบัติปฏิบัติงานเพื่อจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดค้าน และมีการประเมินรายงานสรุปผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

5. ปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ

จากการศึกษาปัญหาพบว่า การประสานงานและบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง การประสานงานและบันทึกการส่งไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนยังไม่ต่อเนื่องและการติดตามการช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้องไม่ต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา สินทิ (2547) พบว่า ไม่มีเวลาในหาติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียน ไม่ได้รับความมือจากนักเรียนในการส่งต่อในการแก้ไขปัญหาคัดค้าน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าปัญหาส่วนใหญ่ครูประจำชั้นได้แก้ไขปัญหาคัดค้านและคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหาที่จะต้องส่งต่อจึงไม่มีการติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอกดังนั้นในการแก้ไขปัญหาคัดค้านควรที่จะประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาคัดค้านและควรมีการบันทึกการส่งต่อเป็นระยะๆ และต่อเนื่องเพื่อสะดวกในการติดตามผลการส่งต่อ

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้วยคตราชูร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท โดยผู้วิจัยได้นำประเด็นปัญหามาจัดอันดับความสำคัญเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจากการจัดกลุ่มสนทนา (FGD) เพื่อขอข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขมีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรมีการออกแบบสำรวจ สร้างเครื่องมือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับ มัลลิกา ศรีวิสุทธิ (2547) ที่พบว่า ครูประจำชั้นส่วนใหญ่ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยดำเนินการตามวิธีการและกิจกรรมต่างๆ ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกกิจกรรม ได้แก่ การทำระเบียบนสะสม การทำแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน สัมภาษณ์ เยี่ยมบ้าน ของนักเรียนบางคน โดยเฉพาะกลุ่มที่เสี่ยงต่อการมีปัญหาและกลุ่มที่มีปัญหา และการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการคัดกรองนักเรียน

2. การคัดกรองนักเรียนผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า แยกประเภทนักเรียนเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มมีปัญหา ควรใช้เกณฑ์ที่มีมาตรฐานในการคัดกรองซึ่งสอดคล้องกับ มัลลิกา ศรีวิสุทธิ (2547) พบว่า ครูประจำชั้นส่วนใหญ่ใช้การดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยใช้เกณฑ์การคัดกรองคือ ผลการเรียน

เฉลี่ย จำนวนครั้งในการขาดเรียน ปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ปัญหาไม่ยอมไปโรงเรียน จำนวนครั้งในการไปโรงเรียนสาย การมีบทบาทหน้าที่ในโรงเรียน การแสดงออกด้านพฤติกรรม การใช้ยาเสพติดและการคบเพื่อนต่างเพศ การดำเนินการเหล่านี้ทำให้ครูประจำชั้นรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี สามารถทำให้ครูประจำชั้นส่วนใหญ่สามารถคัดกรองหรือแบ่งกลุ่มนักเรียนในห้องของตนเองได้

3. การส่งเสริมนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ควรจัดทำแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน จัดสรรงบประมาณ และจัดทำโครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ มัลลิกา ศรีวิสุทธิ (2547) พบว่า ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีการดำเนินการในการส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมที่ตนถนัดและความสนใจ

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ควรมีการจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังตั้งผู้รับผิดชอบป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จัดหาวิทยากร จัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ มัลลิกา ศรีวิสุทธิ (2547) พบว่า ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีการดำเนินการในการส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมที่ตนถนัดและความสนใจ การให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง

5. การส่งต่อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ควรมีการติดตามผลการส่งต่อเป็นระยะ มีการบันทึกการส่งต่อและมีรายงานผลการส่งต่อตลอดจนมีการสรุปรายงานผลการส่งต่อ ซึ่งสอดคล้องกับ มัลลิกา ศรีวิสุทธิ (2547) พบว่า ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีการดำเนินการในการส่งต่อ มีการติดต่อประสานงานและร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

6. รายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดย จัดทำรายงานสรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยจัดประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่น

จึงอาจสรุปได้ว่าปัญหาเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหันคารายฎร์รังษฤษฎี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชยันนาท เป็นปัญหาที่ต้องดำเนินการการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนได้เห็นถึงความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้นักเรียน เก่ง ดี มีสุข และเป็นเยาวชนที่ดีของชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป จากผลงานวิจัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นเรื่องใหม่ดังนั้นควรมีการนำนโยบายการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ให้ข้อมูล ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไป เพื่อประโยชน์ต่อนักเรียน

1.2 พัฒนาคณากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้การดูแลช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 ควรศึกษาความต้องการและการให้บริการการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สมบูรณ์ดียิ่งขึ้น